

РЕШЕНИЕ

№ 2292

гр. София, 19.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав, в
публично заседание на 18.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диляна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **10644** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ вр. чл.256, ал.1 АПК.

Образувано е по искова молба /наименована жалба/ на Е. В. В., подадена чрез адв.В. – САК, с която е отправено искане на основание чл.256, ал.1 АПК да бъде осъден кметът на Район „М.“-СО да преустанови бездействието си по задължение, произтичащо пряко от правна норма – чл.11 вр. чл.61 от Закона за наследството /ЗН/, а именно да бъде задължен да предприеме действия по приемане на наследство по опис от името на общината, касателно 1/2 ид.част от самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.4089.449.3.80.

От фактическа страна излага, че е взискател по изпълнително дело № 20248510404521 по описа на ЧСИ М. Б., рег.№ 838. Длъжник бил В. Ц. М., ЕГН [ЕГН], който умишлено умъртвил брата на ищцата, за което с решение по НОХД № 343/2010г. по описа на Софийски градски съд в полза на нея и майка ѝ било присъдено обезщетение, за което от СГС бил издаден изпълнителен лист от 03.10.2012г. Впоследствие майката на ищцата починала и тя останала единствен наследник по закон.

Длъжникът В. М. починал и оставил в наследство право на собственост върху ½ ид.част от самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.4089.449.3.80. От наследството се отказали всички наследници по закон от първи до четвърти ред, вкл. С оглед това по силата на чл.11 ЗН посоченото имущество станало собственост на Столична община. Тъй като към 2024г. задължението към ищцата не било изпълнено, тя приела, че тази забава е в резултат на ненавременните действия на ЧСИ Б., ангажирала друг адвокат и прехвърлила делото към друг ЧСИ- М. П., рег.№ 851, където то било образувано под нов номер - № 4521/2024г. Последният

предприел своевременно действия да уведоми Столична община за нейното задължение с писмо от 08.11.2024г. В отговор с писмо от 15.11.2024г. ЧСИ бил уведомен, че недвижимият имот е деклариран от Ц. И. М., ЕГН [ЕГН] /починал/, като длъжникът В. М. не е подавал декларация като наследник, че притежава ½ ид.част от имота. Многократните устни запитвания на ищцата защо не се предприемат действия, останали без отговор.

Въз основа на горното е направено искане да бъде осъден ответника на основание чл.256, ал.3 АПК в 14-дневен срок от влизане в сила на решението да заяви приемането по опис на основание чл.11 вр. чл.61 ЗН на ½ ид.част от недвижим имот, представляващ самостоятелен обект в сграда – едностаен апартамент, находящ се в [населено място],[жк], [жилищен адрес]0, построен върху държавна земя, собственост на В. Ц. М.. Претендира се присъждане на направените по производството разноски, както и присъждане в полза на адвоката на възнаграждение по чл.38, ал.2 ЗАдв с включен ДДС за оказана безплатна правна помощ на жалбоподателя.

В съдебно заседание изложеното в исковата молба и направеното с нея искане се поддържат чрез адв.В., който мотивира, че общината неоснователно не предприема действия, при положение, че разпоредбата на чл.11 ЗН я задължава за това.

Ответникът, чрез юрк.Ц. в съдебно заседание, моли за отхвърляне на искането. Посочва, че съдебната практика и в частност Решение № 297/05.06.2025г. по гр.д. № 4979/2025г. по описа на Върховния касационен съд, приема, че в случаите по чл.11 ЗН общината има положение, наподобяващо това на заветника, доколкото като частен правопреемник получава само права, но не и задължения като за разлика от заветника общината става собственик без да заявява воля за приемането, включително и по опис, тъй като приема наследството по право, съответно не е задължена да приема наследството по опис. Посочва, че независимо дали общината е приела наследството по опис, тя не отговаря за задълженията на починалото лице, а за тях отговаря само държавата и то само до стойността на всички активи, включени в наследството. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, като се запозна с изложеното в жалбата, становището на ответника и приложените по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Видно от Удостоверение изх.№ 55067/25.09.2025г. по изпълнително дело № 20248510404521 по описа на ЧСИ М. П., рег.№ 851 с район на действие СГС, същото е образувано въз основа на изпълнителен лист, издаден на 03.10.2012г. от Софийски градски съд на основание Решение по НОХД № 343/2010г. по описа на СГС за продължаване на изпълнителните действия по изп.д. № 20208380406014 по описа на ЧСИ М. Б., по молба на вискателя Е. В. В. срещу длъжника В. Ц. М. /починал/. Вискателят Е. В. е наследник по закон на П. А. В. и В. И. В.. Длъжникът е починал на 17.11.2019г., съгласно данни в МРРБ. Дългът по изпълнителното дело към 25.09.2025г. е 306 903,15 лева, от които главници 100 000,00 лева и лихви към главници 191 408,60 лева, разноски по изп.дело – 573 лева, такси съгласно ТТРЗЧСИ – 14 921,55 лева с ДДС.

Длъжникът В. Ц. М. е собственик на недвижим имот, възбранен по изпълнителното дело, а именно ½ ид.част от апартамент, находящ се в [населено място],[жк], [жилищен адрес]0, построен върху държавна земя със ЗП 43,71 кв.м, нанесен в одобрената кадастрална карта като самостоятелен обект с идентификатор 68134.4089.449.3.80.

Съгласно удостоверението, по изпълнителното дело са представени книжа, от които се установява, че починалият длъжник В. М. има наследници до пети ред. ЧСИ М. Б. е конституиран установените наследници на починалия длъжник като впоследствие всеки един от тях е

депозирал отказ от наследство.

Приложени са копия от разменената кореспонденция, описана в исковата молба. Приложено е и Писмо изх.№ 92-00-110/02.04.2025г. на главния секретар на Министерство на финансите, видно от което е иницирано охранително производство по приемане на наследството на починалия длъжник като същото е заведено под гр.д.№ 20251110114228/2025г. по описа на Софийски районен съд, 80-ти състав.

Видно от представените на л.54 и сл. удостоверения за наследници, Ц. И. М. е починал на 02.10.2007г. и е оставил за наследници С. С. М. /съпруга/, починала на 03.07.2008г., С. Ц. М. – син и В. Ц. М. – син. Съгласно удостоверение за наследници от 14.04.2014г., починалата С. С. М. е оставила за наследници С. Ц. М. – син и В. Ц. М. – син. В. Ц. М. е починал на 17.11.2019г. и е оставил за наследник своя брат С. Ц. М., ЕГН [ЕГН]. Съгласно Съдебно удостоверение от 29.01.2020г. по гр.дело № 4007/2020г. по описа на Софийския районен съд, С. Ц. М. е подал молба, с която се отказва от наследството на починалия си брат, като отказът е вписан в особената книга на съда под № 196/30.01.2020г.

Видно от Удостоверение за наследници изх.№ РМЛ20-УФ01-509/2020 от 09.12.2020г. /л.59/ останалите наследници по закон на В. Ц. М. по линия на бащата са Е. И. Д., починала на 03.05.2004г. и оставила за наследници Кана И. С. /дъщеря/, И. И. Д., починал на 15.01.2018г., И. И. Д., М. И. С., М. И. М., починал на 13.07.2002г. и оставил за наследници С. М. М., починал на 30.04.1986г., С. М. М., Л. И. П., починала на 31.12.2010г. и оставила за наследник Я. С. С.; М. И. М., починал на 01.08.1990г. и оставил за наследници Д. М. И., починала на 15.05.2017г. и Л. М. М.; З. И. М.. По линия на майка си С. С. М. длъжникът В. М. е оставил следните наследници: П. С. М. и И. С. В..

По делото са приети като доказателства Съдебно удостоверение изх.№ 14504/07.10.2021г., издадено от СРС в уверение на това, че И. С. В. е подала заявление за отказ от наследството на В. Ц. М., вписан в особената книга на съда под № 1847/07.10.2021г.; Съдебно удостоверение № 14500/07.10.2021г., издадено от СРС в уверение на това, че П. С. М. е подала заявление за отказ от наследството на В. Ц. М., вписан в особената книга на съда под № 1848/07.10.2021г.; Удостоверение изх.№ 6476/04.02.2022г., издадено от СРС в уверение на това, че З. И. М. е подал заявление за отказ от наследството на В. Ц. М., вписан в особената книга на съда под № 236/04.02.2022г.; Съдебно удостоверение по гр.д.№ 13769/2022г. на СРС в уверение на това, че М. И. С. се е отказал от наследството на В. М. като отказът е вписан в особената книга на съда под № 532/17.03.2022г.; Съдебно удостоверение изх.№ 14964/17.03.2022г. по гр.д. № 13770/2022г. на СРС в уверение на това, че И. И. Д. се е отказал от наследството на В. М. като отказът е вписан в особената книга на съда под № 519/17.03.2022г.; Съдебно удостоверение изх.№ 23298/21.04.2022г. на СРС в уверение на това, че Л. М. М. се е отказал от наследството, оставено му от В. М., като този отказ е вписан в особената книга на съда под № 838/21.04.2022г.; Съдебно удостоверение изх.№ 27050/11.05.2020г. по гр.д. № 20625/2022г. на СРС, видно от което С. М. М. се е отказала от наследството, което ѝ е оставил В. М. като отказът е вписан в особената книга на съда под № 938/11.05.2022г.; Съдебно удостоверение по гр.д. № 29262/2022г. на СРС, видно от което Кана И. С. се е отказала от наследството, оставено ѝ от В. М. като отказът е вписан в особената книга под № 1147/07.06.2022г. и Съдебно удостоверение по гр.д. № 3632/2023г., видно от което Я. С. С. се е отказала от наследството, оставено ѝ от В. М. като отказът е вписан в особената книга под № 162/26.01.2023г.

С оглед изготвеното удостоверение за родствени връзки са представени доказателства за това, че от наследството на В. М. са се отказали и М. С. М., Е. И. Д., Р. И. И., Т. А. Т., П. Й. П., П. Й. П., С. А. Д., Л. С. К. и Т. А. Т..

Видно от Решение № 19330/27.10.2025г., постановено по ч.гр.д.№ 4228/2025г. по описа на Софийски районен съд, вписано под № 2340/28.10.2025г., съдът е допуснал на основание чл.61, ал.1 вр. чл.11 ЗН, приемане по опис от държавата на наследството, останало от В. Ц. М., в което наследство молителят заявява, че не му е известно да се включва някакво имущество, различно от движими вещи, жилища, ателиета и гаражи, както и парцели и имоти, предназначени предимно за жилищно строителство, което става собственост на общината.

Въз основа на горното, съдът приема, че искането, с което е сезиран е допустимо, а разгледано по същество – основателно, по следните съображения:

Съгласно чл.256, ал.1 АПК бездействието на административния орган по задължение, произтичащо пряко от нормативен акт, може да се оспори безсрочно, като се прилагат съответно разпоредбите за оспорване на индивидуалните административни актове. Според ал.2 на с.р. неизвършването на фактически действия, които административният орган е длъжен да извърши по силата на закона, подлежи на оспорване в 14-дневен срок от подаването на искане до органа за извършването му. Защитата по този ред е принципно еднаква и обхваща неизвършването на фактически действия, но не и изпълнение на задълженията за волеизявление, т.е. за издаване на индивидуален административен акт, нито изпълнение на задължение, произтичащо от административен акт по смисъла на чл.21 АПК. Бездействието на администрацията /неупражняването на компетентност/ поначало съставлява закононарушение, като в хипотезата на чл.256, ал.1 и ал.2 АПК попадат всички фактически действия, без задълженията за волеизявления. Защитата се реализира по процесуалния ред на Раздел II от Глава XV на АПК и след изпълнение на предвидените условия и предпоставки.

Уреденият в чл.256 АПК правен способ се идентифицира с осъдителен иск, при предявяването, на който следва да е посочен надлежният ответник, да е конкретизиран видът на претендираните фактически действия /с оглед обстоятелството, че решението се ползва с изпълнителна сила/, както и да е установена процесуалната предпоставка за предявяването му - искане за изпълнение по чл.256 АПК.

Характерът на заявеното с искането /материализирано в исковата молба/ следва да се обсъжда не само с оглед посоченото от жалбоподателя основание, а с оглед цялостната изразена воля и в съвкупната преценка на събраните по делото доказателства, като в случая безспорно се претендира предприемане на действия по чл.11 ЗН и актуване на имот частна собственост /на починалия длъжник/ като частна общинска такава, за да се пристъпи към удовлетворяване претенцията на вискателя.

Предмет на защитата по чл.256 АПК е задължението на административния орган да извърши дължими по закон действия, т.е. действия по изпълнение на законово разписани правомощия. Нормата визира само фактически действия, пряко дължими по силата на норма на закон или подзаконов нормативен акт. В този случай на задължението на административния орган, произтичащо пряко от закона, следва да съответства регламентирано от същия нормативен акт субективно право на гражданин или организация, като двата елемента съставят регламентирано от този нормативен акт административно правоотношение. Т.е. необходимо е наличието на такова административно правоотношение, при което да е налице защитимо от закона субективно право, което да може да бъде реализирано директно по силата на правна норма чрез съответстващо му действие от страна на административния орган, без да е необходимо издаване на индивидуален административен акт. Фактическите действия следва да произтичат пряко от правната норма, а не да са опосредени от каквото и да е волеизявление. Аргумент в тази насока е разпоредбата на чл.256, ал.3 АПК, тъй като чрез осъждане на органа да извърши действието целеният правен резултат следва да възникне директно в правната сфера на ищеца като субект в

правоотношението.

В процесния случай правният интерес на ищцата от търсената защита е обусловен от необходимостта да насочи изпълнението върху притежавания от починалия В. М. недвижим имот. Този имот – ½ ид. част от едностаен апартамент представлява част от наследствената маса и за да бъде насочено изпълнението върху него следва наследството да бъде прието от наследниците, по арг. от чл.48 ЗН. Според чл.49 ЗН приемането може да стане с писмено заявление до районния съдия, в района на който е открито наследството; в този случай приемането се вписва в особена за това книга /ал.1/. Приемане има и когато наследникът извърши действие, което несъмнено предполага неговото намерение да приеме наследството – ал.2. Отказът от наследството става по реда, указан в чл.49, ал.1 и се вписва по същия ред – чл.52 ЗН.

Съгласно чл.11 ЗН, когато няма лица, които могат да наследяват съгласно предходните членове, или когато всички наследници се откажат от наследството или изгубят правото да го приемат, наследството се получава от държавата, с изключение на движимите вещи, жилищата, ателиетата и гаражите, както и на парцелите и имотите, предназначени предимно за жилищно строителство, които стават собственост на общината, на чиято територия се намират. Съгласно чл.61, ал.2 ЗН, общината приема наследството само по опис. Според ал.1 на с.р., приемането на наследството по опис трябва да се заяви писмено пред районния съдия в тримесечен срок, откакто наследникът е узнал, че наследството е открито като този срок може да бъде продължен от районния съдия до три месеца. Приемането се вписва по реда на чл.49, ал.1.

В настоящия случай от доказателствата по делото се установи, че всички наследници на В. Ц. М. са се отказали от оставеното от него наследство като отказите са вписани по надлежния ред. Следователно по правилото на чл.11 ЗН общината получава наследството му, състоящо се от ½ ид. част от описаното по-горе жилище.

Действително, както сочи пълномощника на ответника, общината става собственик по право. Така в цитираното от юрк.Ц. Решение № 297 от 05.06.2025г. по к.гр.д. № 4979/2023г., г. к., IV г. о. на ВКС, съдът изрично е посочил, че „В практиката на съдилищата и в част от доктрината /"Наследствено право" - доц. д-р А. С. изд. "С." – 2022 г. /стр. 81, 377, 398/ и др. разработки/ е преобладаващо разбирането, че в случаите по чл.11 ЗН държавата няма качеството на наследник, а придобива "незаетото" наследство, тъй като няма лице, което да получи същото. Именно защото държавата е последният приобретател на едно имущество, което иначе би останало без титуляр, тя няма право на преценка дали да го приеме или да се откаже от него, а го "получава" по силата на закона, без да е необходимо изричното му или с конклюдентни действия приемане. Фактическият състав, от чието осъществяване настъпва преминаването на останалото без универсални правоприемници имущество на починалия в полза на държавата, включва две предпоставки, предвидени в чл. 11 ЗН: 1. откриване на наследството и 2. липса на наследник по закон или по завещание, съответстващи на тези по чл. 3, т. 4 ЗДС. Поради обстоятелството, че държавата не може да откаже едно незаето наследство, е предвидено, че тя приема само по опис, т.е., че отговаря винаги ограничено. Следователно не може да се говори за същинско приемане на наследството и описът стои извън придобивния фактически състав.“.

В случая ищцата не твърди обратното, а иска предприемането от ответника на действия по чл.61 ЗН, тъй като едва от момента на вписване на приемането на наследството би могла да предприеме действия по удовлетворяване на претенцията си и да насочи изпълнението срещу процесната ½ ид. част от процесния апартамент. Така ВКС в Определение № 3 от 02.01.2019 г. по ч. гр. д. № 3403/2018г., г. к., I г. о. посочва, че „...

следва да се съобразят, характерът и особеностите на съдебното производство по приемане на наследството по опис по чл.61 ЗН. То е охранително, едностранно и безспорно. С него не се дава защита на накърнено гражданско право, а се оказва съдебно съдействие при упражняване на граждански права. ... На следващо място трябва да се съобрази, че както държавата приема наследство само по опис - чл. 61, ал. 2 ЗН, така и общината приема само по опис дарения и завещания (общи и частни)- чл. 35, ал. 3 ЗОС, вр. чл. 61, ал. 2 ЗН. Затова, в хипотезата на чл. 11 ЗН би било възможно както държавата да инициира производство по чл. 61 ЗН (като универсален правоприемник на имуществото на починалото лице), така и общината да инициира производство по чл. 61 ЗН (като частен правоприемник на изброените в чл. 11 ЗН недвижими имоти и на движимите вещи на починалото лице).“

В заключение съдът намира, че са възникнали предпоставките за упражняване на правата на общината по чл.61, ал.1 ЗН като отбелязва, че това е и задължение, тъй като при спазване на принципа за равнопоставеност, общината е длъжна е декларира имота и да заплаща за него дължимите данъци. Следва да се посочи и че разпоредбата на чл.29, ал.1 от Наредбата на Столичния общински съвет за общинската собственост, приета с Решение № 210 на СОС по Протокол № 87 от 14.04.2011 г., в сила от 10.05.2011 г., предвижда, че Столична община удостоверява възникването, изменението и погасяването на правото си на собственост върху имоти с акт за общинска собственост, а за да състави този акт общината следва преди това да приеме наследството като това се впише в особената книга по чл.49, ал.1 ЗН.

По отношение компетентността на ответника разпоредбата на чл.29, ал.3 от посочената наредба предвижда, че актовете за общинска собственост се съставят от длъжностно лице от служба "Общинска собственост" в съответния район по местонахождението на имота, определено от кмета на района, по утвърден от Министъра на регионалното развитие и благоустройството образец, а ал.5 гласи, че актовете за общинска собственост се подписват от актосъставителя, одобряват се от кмета на района и се утвърждават от кмета на СО.

Предвид това съдът приема, че задължението за предприемане на действия по чл.61, ал.1 ЗН по отношение на процесния имот е именно на кмета на Район „М.“-СО, с оглед местонахождението му.

При горния извод съдът намира искането за основателно като ще следва на основание чл.256, ал.3 АПК да осъди ответната страна да предприеме поисканите действия.

При този изход на спора претенцията на жалбоподателя за присъждане на разносните по делото е основателна. Следва Столична община да бъде осъдена да заплати на Е. В. В. сумата в размер на 10 лева/5,11 евро, представляваща заплатената държавна такса. В полза на адв.В. следва да бъде присъдена сумата в размер на 1000 лева/511,29 евро, представляваща адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ по договор от 24.09.2025г., определено на основание чл.8, ал.3 от Наредба № 1/09.07.2004г. вр. чл.38, ал.2 ЗАДв, вр. чл.143, ал.1 АПК.

Водим от горното и на основание чл.256, ал.3 и чл.143, ал.1 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА кмета на Район „М.“-Столична община да предприеме действия по заявяване

пред Софийския районен съд приемане на наследството на В. Ц. М., ЕГН [ЕГН], по реда на чл.61, ал.1 от Закона за наследството вр. чл.11 от същия закон, в 14-дневен срок от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА Столична община да заплати на Е. В. В. сумата в размер на 10 /десет/ лева/5,11 евро /пет евро и единадесет евроцента/, представляваща разноски по производството.

ОСЪЖДА Столична община да заплати на адвокат В. А. В. с личен № [ЕГН] от единните регистри на Българската адвокатура, сумата в размер на 1000 /хиляда/ лева/511,29 евро /петстотин и единадесет евро и двадесет и девет евроцента/, представляваща адвокатско възнаграждение за оказаната на ищцата безплатна правна помощ по чл.38, ал.1 от Закона за адвокатурата, съгласно договор от 24.09.2025г.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му, чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: